

INFORMATIEGIDS
BEROEPENEXPERIENCE
HAVO-VWO



CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ

- GZ psycholoog
- Psychiater
- Docent Voortgezet Onderwijs (VO)
- Docent/Directeur Primair Onderwijs
- Journalistiek
- Communicatie
- Toerisme en recreatie
- Sport en Recreatie
- Social Work/begeleider/zorg coördinator
- Pedagogiek en Intern Begeleider
- Human Resource Manager (HRM)
- Recruiter
- Interieur Design/interieur architect
- Grafisch vormgever

Uitleg:

- Bladzijde 1 en 2 per beroep een korte uitleg
- Bladzijde 3 en verder per beroep een uitgebreide uitleg en informatie over de vervolgstudie

Een korte toelichting van de beroepen Cultuur/Maatschappij:

Een **GZ psycholoog** (Gezondheidszorgpsycholoog) is een basis-beroep in de psychologische zorg in Nederland. Het is een BIG-geregistreerde behandelaar die zelfstandig psychologische diagnostiek en behandeling mag uitvoeren.

Een **psychiater** is een medisch specialist die zich bezighoudt met psychische aandoeningen.

Een **docent VO** is een leraar in het voortgezet onderwijs (middelbaar onderwijs: vmbo, havo, vwo). De taken van een docent VO zijn breed en gaan verder dan alleen lesgeven.

Een **directeur** is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit, ontwikkeling en organisatie van het onderwijs binnen een school, scholengroep, mbo-instelling, hbo of universiteit

Een **journalist** verzamelt, controleert en presenteert informatie over actuele gebeurtenissen. Het doel is om het publiek betrouwbaar, duidelijk en onafhankelijk te informeren.

Een **communicatieadviseur** helpt organisaties om helder, effectief en strategisch te communiceren — zowel intern (met medewerkers) als extern (met klanten, partners, pers en het publiek).

Met een **HBO-diploma Toerisme** kun je veel kanten op. Het is breder dan alleen reizen organiseren: je wordt opgeleid in hospitality, marketing, bestemmingsontwikkeling,

Met een **HBO-sportdiploma** (zoals *Sportkunde*, *ALO/Leraar Lichamelijke Opvoeding*, *SPECO Sportmarketing*, of *HBO Sportmanagement*) kun je heel uiteenlopende functies vervullen.

Een **social worker** (in het Nederlands vaak: sociaal werker) helpt mensen die tijdelijk ondersteuning nodig hebben in hun dagelijks leven.

Met een **HBO-diploma Pedagogiek** kun je in veel verschillende werkvelden terecht. Het is een breed beroep waarbij je werkt met kinderen, jongeren, ouders en opvoeders, maar ook met professionals en organisaties.

Een **HRM'er** (Human Resource Management-medewerker) houdt zich bezig met alles wat te maken heeft met personeel binnen een organisatie. Denk aan instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers.

Een **recruiter** is iemand die organisaties helpt om de juiste medewerkers te vinden én kandidaten helpt aan een passende baan. Je kunt het zien als een soort matchmaker tussen bedrijven en talent.

Een **interieurdesigner** (of interieurontwerper) houdt zich bezig met het ontwerpen, plannen en vormgeven van binnenruimtes. Hun werk gaat verder dan “mooie meubels kiezen”—het draait om functionaliteit, sfeer, gebruiksgemak en esthetiek combineren.

Een **grafisch vormgever** (ook wel *graphic designer*) maakt visuele ontwerpen die een boodschap duidelijk, aantrekkelijk en effectief overbrengen. Het is een creatief beroep waarin kunst, communicatie en techniek samenkomen



Op de volgende pagina's vindt je per beroep een uitgebreide uitleg:

Een **gz-psycholoog** (gezondheidszorgpsycholoog) is een universitair opgeleide psycholoog die BIG-geregistreerd is en **geestelijke gezondheidszorg** verleent aan kinderen, jongeren, volwassenen en/of ouderen. Het is een beschermde titel; iemand mag zich alleen gz-psycholoog noemen als hij/zij de postmasteropleiding heeft afgerond en in het BIG-register staat.

Kerntaken: Diagnostiek

Een gz-psycholoog onderzoekt **psychische klachten** en stelt diagnoses, bijvoorbeeld:

- depressie
- angststoornissen
- ADHD/ADD
- autisme
- persoonlijkheidsproblematiek
- traumagerelateerde klachten

Kerntaken: Behandeling

Ze behandelen psychische problemen met **evidence-based therapieën**, zoals:

- cognitieve gedragstherapie (CGT)
- EMDR (voor trauma)
- systeemtherapie (relaties/familie)
- motiverende gespreksvoering

Behandelingen kunnen individueel, in groepsverband of met het gezin plaatsvinden.

Vervolgstudie:

Wil je psycholoog worden? Dan volg je:

1. Universitaire bachelor Psychologie
2. Universitaire master Psychologie
3. Eventueel aanvullende postmaster (GZ-psycholoog) als je behandelaar wilt worden

Een **psychiater** is een *medisch specialist* die zich richt op het **diagnosticeren, behandelen en voorkomen van psychische aandoeningen**. Omdat een psychiater arts is, mag hij of zij **medicatie voorschrijven** en medische onderzoeken doen — iets wat bijvoorbeeld een psycholoog niet doet.

Wat doet een psychiater precies?

1. Stellen van diagnoses

Een psychiater onderzoekt welke psychische stoornis iemand heeft, zoals:

- depressie
- angststoornissen
- ADHD
- bipolaire stoornis
- persoonlijkheidsstoornissen
- schizofrenie

Dit gebeurt via gesprekken, observaties en soms medische tests.

2. Voorschrijven en begeleiden van medicatie

Denk aan antidepressiva, antipsychotica, stemmingsstabilisatoren of ADHD-medicatie. Een psychiater houdt bij hoe deze werken en past ze aan als dat nodig is.

3. Therapie geven

Sommige psychiaters geven zelf psychotherapie (zoals cognitieve gedragstherapie), maar vaak werken ze samen met psychologen of andere behandelaren.

4. Samenwerken in behandelteams

Ze werken vaak met:

- psychologen
- verpleegkundigen
- maatschappelijk werkers

Vervolgstudie:

Je begint altijd met de **bachelor + master Geneeskunde** aan een universiteit. Na het afronden van Geneeskunde ben je basisarts en ga je verder met medische vervolgopleiding medische psychiatrie.

Een **docent VO** (docent in het voortgezet onderwijs) geeft les aan leerlingen van ongeveer 12 tot 18 jaar, op niveaus zoals **vmbo, havo en vwo**. Hieronder leg ik uit **wat een docent VO doet** en **welke opleidingen je kunt volgen** om docent te worden.

Wat doet een docent VO?

Een docent in het voortgezet onderwijs:

1. Lesgeven in een vak
2. Groeps- en klassenmanagement
3. Leerlingen begeleiden
4. Toetsen maken en nakijken
5. Overleg en samenwerking

Vervolgstudie:

Er zijn twee routes om docent VO te worden: lerarenopleiding hbo of universitaire lerarenopleiding. Welke je nodig hebt, hangt af van het niveau waarop je wilt lesgeven.

- HBO lerarenopleiding. Je mag lesgeven op alle leerjaren VMBO en klas 1 t/m 3 onderbouw HAVO/VWO
- Universiteit (1^e graads bevoegdheid). Je mag lesgeven op bovenbouw HAVO/VWO en alle klasse op VMBO en onderbouw



Een journalist **zoekt nieuws, controleert feiten** en **vertelt verhalen** die belangrijk zijn voor het publiek. Hieronder vind je een duidelijk overzicht van wat het werk inhoudt én welke opleidingen je kunt volgen als je journalist wilt worden.

Wat doet een journalist?

1. Nieuws verzamelen
2. Feiten controleren
3. Verhalen schrijven of presenteren
4. Complexe zaken begrijpelijk uitleggen
5. Onafhankelijk en kritisch werken

Vervolgstudie:

Hbo-opleiding Journalistiek (meest gekozen)

Beschikbaar bij o.a.:

- Hogeschool Utrecht
- Fontys Tilburg
- Windesheim Zwolle
- Hanzehogeschool Groningen

Deze opleiding leert je:

- Interviewtechnieken
- Onderzoeksjournalistiek
- Schrijven en redigeren
- Filmen en monteren
- Media-ethiek

Wo-opleiding (universiteit) + journalistieke master

Veel journalisten doen eerst een universitaire studie zoals:

- Communicatiewetenschap
- Geschiedenis
- Politicologie
- Nederlands

En daarna een **journalistieke master** of post-hbo

Een **communicatieadviseur** helpt organisaties om helder, effectief en strategisch te communiceren — zowel intern (met medewerkers) als extern (met klanten, partners, media en het brede publiek).

Een communicatieadviseur houdt zich o.a. bezig met:

1. Communisatiestrategie ontwikkelen
2. Teksten schrijven en redigeren
3. Project- en campagnebegeleiding
4. Interne communicatie
5. Public relations & media
6. Crisiscommunicatie

Kortom: een communicatieadviseur zorgt dat de juiste informatie, op het juiste moment, bij de juiste doelgroep terechtkomt.

Vervolgstudie:

Hbo-opleiding (meest gebruikelijk)

- Communicatie (hbo)
- Creative Business
- Communicatiemanagement
- Marketing & Communicatie

Deze opleidingen duren meestal 4 jaar en leiden direct op voor functies zoals communicatieadviseur, communicatieprofessional of voorlichter.

Hbo-Associate Degree (2 jaar)

- AD Communicatie
- AD Marketing & Communicatie

Wo-opleidingen (universitair), bijv.:

- Communicatiewetenschap
- Bedrijfscommunicatie
- Media & Journalistiek

Een **HBO'er Toerisme** (iemand met een hbo-opleiding in Tourism Management of Toerisme & Recreatie) werkt aan het organiseren, ontwikkelen en managen van toeristische producten, diensten en belevingen. Het is een brede opleiding die business, hospitality, marketing en bestemmingsontwikkeling combineert.

Wat doet iemand met HBO toerisme:

1. Werken aan toeristische producten & belevenissen

- reizen en arrangementen
- evenementen en festivals
- attractie- of museumconcepten
- nieuwe recreatieve activiteiten

2. Bestemmingsontwikkeling & citymarketing

- het ontwikkelen van bestemmingen
- promotiecampagnes voor steden en regio's
- spreiding van bezoekers
- verduurzaming van toerisme (overtourism tegengaan)

3. Projectmanagement

- marktonderzoek doen
- plannen schrijven
- stakeholders betrekken
- budgetten beheren
- evalueren en bijsturen

4. Marketing & sales

- marketeer bij een reisorganisatie
- socialmedia-specialist in de hospitalitysector
- salesmanager bij een touroperator of hotelketen

5. Gastvrijheid & hospitality management

- leidinggevende in hotels of parken
- hospitality-coördinator bij evenementen
- customer experience manager

Vervolgstudie:

Een hbo-opleiding Toerisme (vaak *Tourism Management* genoemd) bereidt je voor op de internationale wereld van reizen, gastvrijheid, bestemmingsontwikkeling en duurzame toeristische concepten.

Met een **HBO Sport diploma** (bijv. *Sportkunde, ALO, Sport & Bewegen*) kun je verschillende kanten op, afhankelijk van de richting van de opleiding en je interesses. Hieronder vind je een duidelijk overzicht van de meest voorkomende functies en werkvelden.

Wat kun je doen met HBO sport:

1. Bewegingsonderwijs & Training

- Leraar Lichamelijke Opvoeding (met ALO)
- Trainer/coach (bij sportverenigingen of talentcentra)
- Sportinstructeur (fitness, zwemmen, buitensport)

2. Sportmanagement & Organisatie

- Sportmanager of teamleider binnen sportorganisaties
- Evenementenorganisator (bijv. voor sporttoernooien, races, clinics)
- Projectcoördinator sport en bewegen (bij gemeenten of sportbonden)

3. Gezondheid & Leefstijl

- Leefstijlcoach
- Beweegcoach / vitaliteitscoach
- Preventiemedewerker gezondheid (bij zorginstellingen of bedrijven)

4. Fitness & Performance

- Personal trainer
- Performance trainer / kracht- en conditietrainer
- Fitnesstrainer A/B (vaak via aanvullende certificaten)

5. Sport & Maatschappij

- Buurt- of jongerenwerker met sportfocus
- Combinatiefunctionaris (buurtsportcoach)
- Sportprojectleider binnen gemeenten

6. Ondernemerschap

- Eigen sport- of lifestylebedrijf
- Personal training studio
- Sportevenementenbureau

Vervolgstudie:

HBO Sportkunde, HBO Academie voor lichamelijke opvoeding, HBO toegepaste psychologie, HBO sportmarketing, HBO voeding en diëtik

Met een **diploma Social Work** kun je in heel veel verschillende richtingen werken. Social Work leidt je op tot een professional die mensen ondersteunt bij het versterken van hun zelfredzaamheid, welzijn en participatie.

Wat doet iemand met diploma social work:

1. Begeleiding en ondersteuning

- Jongeren met problemen thuis of op school
- Volwassenen met psychische kwetsbaarheden
- Ouderen die ondersteuning nodig hebben

2. Hulp bij maatschappelijke participatie

- Werk & dagbesteding organiseren
- Vrijwilligerswerk begeleiden
- Sociale activiteiten opzetten

3. Werken aan veiligheid en ontwikkeling

- Jeugdhulpverlening
- Opvoedondersteuning
- Beschermd wonen
- Dak- en thuislozenopvang

4. Preventie en signalering

- Signalen opvangen van huiselijk geweld
- Ondersteunen bij schulden of armoede
- Voorlichting geven op scholen of in wijken

Voorbeeldberoepen: Jeugdhulpverlener / jeugdconsulent

- **Woonbegeleider** (bijv. in beschermd wonen)
- **(School) Maatschappelijk werker**
- **Gezinscoach**
- **Wijkteammedewerker / sociaal werker in de wijk**
- **Begeleider in de gehandicaptenzorg/GGZ**
- **Re-integratiecoach of jobcoach**

Vervolgstudie:

Social Work is een hbo-opleiding (bachelor, 4 jaar) waarin je leert hoe je mensen begeleidt die te maken hebben met sociale, psychische of maatschappelijke problemen

Met een **diploma Pedagogiek** kun je in veel verschillende soorten functies terecht komen. Het vakgebied draait om de ontwikkeling, opvoeding en begeleiding van kinderen, jongeren en soms ook volwassenen in diverse settings.

Wat doet iemand met het diploma pedagogiek:

1. Begeleiden van kinderen en jongeren

- sociaal-emotionele ontwikkeling
- gedragsproblemen
- leerproblemen
- opvoedingsvragen

2. Werken met ouders en gezinnen

- opvoedstrategieën
- omgaan met lastig gedrag
- versterken van de ouder-kindrelatie

3. Jeugdzorg en jeugdhulpverlening

- in crisissituaties zitten
- gedrags- of ontwikkelingsproblemen hebben
- in pleegzorg of residentiële zorg verblijven

4. Onderwijs en ondersteuning op scholen

- begeleiding van leerlingen
- oudergesprekken
- advies over passend onderwijs

5. Beleids- en projectwerk

- ontwikkelen van opvoedprogramma's
- kwaliteitsbeleid in zorg/onderwijs
- onderzoek naar opvoeding en ontwikkeling

Vervolgstudie:

Master pedagogiek, master onderwijskunde, master orthopedagogiek, Master SEN (Special Educational Needs)

Een **HRM-manager** (Human Resource Management manager) is verantwoordelijk voor alles wat te maken heeft met het personeel binnen een organisatie. Kort gezegd zorgt een HRM-manager ervoor dat medewerkers aangenomen, ontwikkeld, gemotiveerd en goed ondersteund worden.

Wat doet een HRM manager:

1. Werving & selectie

- Opstellen van vacatureteksten
- Voeren van sollicitatiegesprekken
- Selecteren van geschikte kandidaten

2. Personeelsbeleid ontwikkelen

- Opstellen van beleid rond verlof, beoordeling, beloning, diversiteit, enz.
- Adviseren van directie en management

3. Training & ontwikkeling

- Organiseren van opleidingen
- Opzetten van loopbaanpaden
- Persoonlijke ontwikkeling stimuleren

4. Verzuim en welzijn

- Begeleiden van zieke medewerkers
- Creëren van een gezonde en veilige werkomgeving
- Inzetten op werkgeluk en medewerkerstevredenheid

5. Arbeidsvoorwaarden & contracten

- Opstellen en beheren van arbeidscontracten
- Salarisbeleid en arbeidsvoorwaarden vormgeven

6. Juridische & administratieve taken

- Wet- en regelgeving naleven (bijv. arbeidsrecht, AVG)
- HR-administratie en personeelsdossiers beheren

Vervolgstudie:

Voor een functie als HRM-manager zijn er in Nederland meerdere passende opleidingen. Uit recente informatie blijkt dat dit meestal begint op hbo-niveau en eventueel wordt verdiept met een wo-opleiding of master. HBO HRM, HBO bedrijfskunde, bachelor organisatiewetenschappen.

Een **recruiter** is iemand die verantwoordelijk is voor het vinden, selecteren en aannemen van geschikte kandidaten voor openstaande functies binnen een organisatie.

Wat doet een recruiter:

1. Werving van kandidaten

- Schrijft en plaatst vacatureteksten.
- Benadert actief kandidaten via LinkedIn, netwerken of vacaturesites.
- Zoekt proactief naar talent ("sourcen").

2. Selectieproces begeleiden

- Bekijkt cv's en motivatiebrieven.
- Voert telefonische intakes of eerste gesprekken.
- Plant vervolgesprekken in met managers of teams.

3. Matchen van kandidaat en functie

- Kijkt naar vaardigheden, ervaring én cultuurfit.
- Bepaalt of de kandidaat goed past binnen de organisatie.

4. Contact met hiring managers

- Bespreekt de behoefte van de afdeling.
- Adviseert over het functieprofiel en de arbeidsmarkt.
- Geeft updates over de voortgang van de werving.

5. Arbeidsvoorwaardengesprekken

- Doet salarisvoorstellen.
- Bespreekt contractvoorwaarden.
- Zorgt voor een soepel onboardingproces.

6. Employer branding

- Werkt aan het aantrekkelijk neerzetten van de organisatie als werkgever.
- Beheert carrièrepagina's, campagnes en events.

Vervolgstudie:

Voor een functie als recruiter zijn er meerdere opleidingen op HBO niveau: HRM, Commerciële Economie, Communicatie en Bedrijfskunde. Op MBO niveau: HR medewerker, commercieel medewerker en juridisch administratieve dienstverlening (JAD).

Iemand met een diploma **interieur design** (of interieurvormgeving) kan veel verschillende functies en rollen vervullen. Het is een creatief én praktisch beroep dat zich richt op het vormgeven van ruimtes, zowel privé als zakelijk.

Wat doet een interieur designer?

Een interieur designer houdt zich bezig met:

- **Ontwerpen van interieurs:** indeling, kleuren, materialen, meubels, verlichting.
- **Maken van 2D- en 3D-ontwerpen** in software (bijv. SketchUp, Revit, AutoCAD).
- **Adviseren van klanten** over stijl, functionaliteit en sfeer.
- **Projectbegeleiding:** contact met leveranciers, aannemers, en klanten.
- **Styling:** aankleden van ruimtes met meubels, accessoires en decoratie.
- **Opstellen van moodboards, materiaalplannen en lichtplannen.**

Mogelijke banen met een diploma interieur design

1. Interieurontwerper / Interieurarchitect (afhankelijk van opleiding)

Je ontwerpt woningen, kantoren, winkels, horeca, zorginstellingen, enz.

2. Retail designer / winkelinrichter

Ontwerpen van winkelconcepten, displays, routing.

3. Keuken- of badkamerontwerper

Werken bij keuken- en badkamerzaken om klantgerichte ontwerpen te maken.

4. Vastgoedstylist / verkoopstylist

Styling van huizen voor verkoop of verhuur.

5. Projectcoördinator interieur

Begeleiden van verbouwings- of inrichtingsprojecten.

6. Visual merchandiser

Presentaties en etalages ontwerpen voor winkels.

7. Meubelontwerper (in samenwerking met meubelmakers)

Nieuwe meubels ontwerpen of maatwerk creëren.

Vervolgstudie:

HBO interieurarchitectuur/Interieur Vormgeving, Bouwkunde, Spatial Design. MBO niveau 4 interieuradviseur, ruimtelijk vormgever, styling.

Een **grafisch vormgever** (of grafisch ontwerper) maakt visuele ontwerpen die helpen om een boodschap duidelijk, aantrekkelijk en effectief over te brengen.

Wat doet een grafisch vormgever precies?

Ontwerpen van visuele communicatie

- Logo's en huisstijlen
- Flyers, posters en brochures
- Verpakkingen
- Infographics
- Advertenties (print en online)

Digitale ontwerpen

- Website-layouts
- Socialmedia-visuals
- Nieuwsbrieven
- UI-elementen (knoppen, iconen, banners)

Werken met designsoftware

- Adobe Photoshop
- Adobe Illustrator
- Adobe InDesign
- Figma / Canva

Samenwerken en vertalen van ideeën

- De wensen van een klant omzetten in een visueel ontwerp
- Concepten bedenken, schetsen en presenteren
- Contact met drukkers of webontwikkelaars

Vervolgstudie:

Om **grafisch vormgever** te worden, kun je in Nederland verschillende opleidingen volgen. MBO niveau 4 grafisch vormgever, mediamaker. HBO Grafisch Ontwerp, Graphic Design. Kunstacademie.